

Research Paper

Globalization and its impact on the revolutionary identity of the Islamic Republic of Iran (a case study of humanities and technical engineering students of Islamic Azad University, Tehran South Branch)

Jalil Fakhar¹, Mohammad Reza Dehshiri^{*2}, Mohammad Kamalizadeh³, Parvin Dadandish⁴

1. PhD student in Political Science, Iran Issues, Islamic Azad University, Iran.
2. Member of the Faculty of International Relations of the Ministry of Foreign Affairs and head of the National Center for Globalization Studies, Iran.
3. Assistant Professor of Political Science, Jihad University Humanities Research Institute, Tehran, Iran.
4. Assistant Professor of Political Science, Islamic Azad University, Tehran, Iran.

ARTICLE INFO

PP: 85-107

Use your device to scan and read the article online

Keywords:

*Globalism,
 Globalization,
 Revolutionary Identity,
 Internet, Media.*

Abstract

Globalization as common discourse in the international level, has affected the local and foreign policies of plenty of countries. Also, in Iran globalization has been effective on different identity factors of Islamic Republic of Iran. The question of this paper is that “which is the effect of globalization on revolutionary identity in Iran” and the research hypothesis is that the Iranian society in consideration of various indicators such as independence (sovereignty) and anti-arrogance and support of liberation movements, has a revolutionary and developmental approach, and yet upon increasing cultural transactions and exchanges to the other countries is willing for interaction to globalization. The findings of research indicates that the students of both groups, despite of binding to the revolutionary identity indicators, are willing for interaction to globalization for benefitting from cyberspace and Media to present their revolutionary values, so that 63% of Humanities students obtaining the grade over 48 in binominal test, and 47% of Technical and Engineering students obtaining the grade over 48 in binominal test, assume the revolutionary identity as a part of their political identity. This research has been applied according to two documentary and survey methods.

Citation: Fakhar, J., Dehshiri, M. R., Kamalizadeh, M. & Dadandish, P. (2024). **Globalization and its impact on the revolutionary identity of the Islamic Republic of Iran (a case study of humanities and technical engineering students of Islamic Azad University, Tehran South Branch)**. *Geography(Regional Planning)*, Special Issue, Number 2, 85-107.

DOI: 10.22034/JGEOQ.2024.283555.3041

* Corresponding author: Mohammadreza Dehshiri, **Email:** mohammadrezadehshiri4@gmail.com
 Copyright © 2024 The Authors. Published by Qeshm Institute. This is an open access article under the CC BY license (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>).

Extended Abstract

Introduction

Referring to the effects of globalization on various dimensions of human life in today's world and the consequences that this process brings, various effects have been seen on countries in economic, political, cultural and identity fields. Here we focus on the effect of globalization on revolutionary identity in the Islamic Republic of Iran. The main question is how globalization has affected Iran's revolutionary identity? The hypothesis of this research is that the Iranian society, according to the indicators of revolutionary identity such as independence, opposition to arrogance and support for freedom movements, has realized the impact of globalization by using tools such as media, internet and virtual space. This research uses documentary and survey methods to investigate these effects. In order to measure the impact of globalization on revolutionary identity in Iran, a survey research has been conducted by distributing questionnaires among the students of humanities and technical and engineering departments of Islamic Azad University of South Tehran. This research uses the Likert spectrum scale as a measurement tool. The steps of preparation and Likert scale include specifying the indicators, collecting items, distributing the questionnaire, calculating the overall score for each respondent, and analyzing the items. This research evaluates the influence of globalization on the revolutionary identity of Iran according to the results obtained from the analysis of the items.

Methodology

A descriptive-analytical method has been used in this research. The data was collected through a questionnaire. The analysis was done through SPSS software.

Results and Discussion

In this test, for the second sub-hypothesis (revolutionary identity) for the technical and engineering group, since the sig equal to 0.539 is more than 0.05, therefore, H_0 is not rejected, that is, the score of 50% of the group's respondents to this hypothesis is not equal to 48, and the number of those who agree and opposites are not equal. However,

out of a total of 130 people in the technical and engineering group, the number of those who agree is 61, i.e. 53%, and the number of opponents is 69, i.e. 47%. Therefore, those who agree with the second hypothesis (revolutionary identity) for the technical and engineering group are less than 50%, and in this way, they do not agree with the variable propositions of revolutionary identity, and this means rejecting the hypothesis. The difference between the one-sample and binomial t-tests is because, firstly, the binomial test has lower accuracy and secondly, more people were in the abstention group, which means that most of the opinions of this group about the revolutionary identity are consistent (relative). In general, the results of the single-sample t-test, which has a higher accuracy, should be accepted here. Although 78.5% abstained, the response of people was around the middle and is relativistic. But the one-sample test with an average of 49.0077 (at the 0.05 level) shows that more than half of the people of this group see the revolutionary identity as a part of their political identity. However, with a two-sentence test with 47% scoring above 48, only slightly more than 50% of people consider the revolutionary identity as a part of their political identity.

Conclusion

In a case study regarding the students of Humanities, Technical and Engineering Department of Islamic Azad University, South Tehran Branch, it also shows that students adhere to the important elements of revolutionary identity such as seeking independence and supporting freedom movements, and it plays a significant role in the formation of their political and social personality, but the ways Interaction with the phenomenon of globalization and the use of its desirable and valuable elements for the scientific, cultural, political and social advancement of Iranian society with other countries are considered necessary and certain. So that humanities students with a two-sentence test with 63% score above 48 and technical and engineering students with a two-sentence test with 47% score above 48 consider revolutionary identity as a part of their political identity.

References

1. Ajik, Azizullah; Tajik, Samia. (2013). The impact of the Internet on national identity in Iran, *Media Studies*, 9 (26). [In Persian]
2. Alikhani and Hamdi (2016). Identity in Saudi foreign policy and its regional effects, *International Studies Quarterly*, 4 (3). [In Persian]
3. Amrai Hamzah (2013). *Iran's Islamic Revolution and Contemporary Islamic Movements*, Tehran: Islamic Revolution Documentation Center [In Persian]
4. Boussebaa, M. (2020). Identity regulation and globalization. *The Oxford Handbook of Identities in Organizations*. Oxford: Oxford University Press. Forthcoming.
5. Dashiri, Mohammad Reza; Taheri, Mehdi; Ranjbar, Hamed (2015). Internationalization of higher education in the national interests of the Islamic Republic of Iran, *International Studies Quarterly*, 3 (13). [In Persian]
6. farmer, farmer; Hemmati, Fathali; Normani, Hassan; Taghi Khani, Abdullah. (2017). Social networks and the 12th presidential elections of Iran, a theoretical approach, *Journal of National Interest Studies*, 4 (13). [In Persian]
7. Hatami, Abbas. (2016). A comparative analysis of the globalization of politics and economy in the governments of Khatami and Ahmadinejad, *Science Journal*, 1 (13). [In Persian]
8. Hosseini, Ali and Ali Imamzadeh, Seyyed Javad. (2018). Threats against Shiite political Islam in the context of globalization, *Islamic Revolution Studies*, 16 (57). [In Persian]
9. Hosseini, Seyyed Mustajad. (1383). Pathology of promoting the culture of self-sacrifice and martyrdom, center of the culture of self-sacrifice. [In Persian]
10. Ibrahim Hajiani (2001). Sociological analysis of national identity in Iran and several hypotheses, *National Studies Quarterly*, 5. [In Persian]
11. Ismagilova, E., Hughes, L., Dwivedi, Y. K., & Raman, K. R. (2019). Smart cities: Advances in research-An information systems perspective. *International Journal of Information Management*, 47, 88-100.
12. John Bayliss and Steve Smith. (2013). *The Globalization of International Relations Policy in the Modern Era*, translated by Abolghasem Rah Chamani and others, Tehran: Abrar Contemporary Cultural Institute. [In Persian]
13. Mohammad Bagher Heshmatzadeh (2015). *Effects of the Islamic Revolution of Iran on Islamic countries*, Tehran: Islamic Culture and Thought Research Institute. [In Persian]
14. Mohammadi, Manouchehr (2015). *Global Reflection of the Islamic Revolution*, Tehran: Research Institute of Islamic Culture and Thought. [In Persian]
15. Mubah, A. S., & Anabarja, S. (2020). Globalization, National Identity and Citizenship: Dilemma of Chinese Indonesians in Indonesian Nation-Building. *Tamkang Journal of International Affairs*, 23(3), 55-101.
16. Sarukhani, Baqir; Rezai Qadir, Khadijah (2011). The effect of using the Internet on ethnic identity, *Iranian Journal of Sociological Studies* 2 (5). [In Persian]
17. Sheriff Mehrjardi, Alireza; Khorramshad, Mohammad Baqir (2016). Political intellectual discourses and the issue of national identity before the Islamic Revolution, *Islamic Revolution Approach Magazine*, 11 (41). [In Persian]
18. Steger, M. B. (2017). *Globalization: A very short introduction* (Vol. 86). Oxford University Press.
19. Tajik, Mohammadreza. (1388). *Identity in Iran today*, a research paper of the Institute of Strategic Research of the Expediency Council. [In Persian]
20. Tohidfam, Mohammad. (2012). *Culture in the age of globalization, challenges and opportunities*, Tehran: Rozeneh publishing house. [In Persian]

انجمن ژئوپلیتیک ایران

فصلنامه جغرافیا (برنامه ریزی منطقه‌ای)

ویژه نامه، شماره ۲، زمستان ۱۴۰۲

شاپا چاپی: ۶۴۶۲-۲۲۲۸ شاپا الکترونیکی: ۲۱۱۲-۲۷۸۳

Journal Homepage: <https://www.jgeoqeshm.ir/>

مقاله پژوهشی

جهانی شدن و تاثیر آن بر هویت انقلابی جمهوری اسلامی ایران (مطالعه موردی دانشجویان علوم انسانی و فنی مهندسی دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران جنوب)

جلیل فخار: دکتری علوم سیاسی، گرایش مسائل ایران، دانشگاه آزاد اسلامی.

محمدرضا دهشیری*: استاد علوم سیاسی، دانشکده روابط بین‌الملل وزارت امور خارجه، تهران، ایران.

محمد کمالی زاده: استادیار علوم سیاسی، پژوهشگاه علوم انسانی جهاد دانشگاهی تهران، ایران.

پروین داداندیش: استادیار علوم سیاسی دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران.

اطلاعات مقاله	چکیده
<p>شماره صفحات: ۸۵-۱۰۷</p> <p>از دستگاه خود برای اسکن و خواندن مقاله به صورت آنلاین استفاده کنید</p> <p>واژه‌های کلیدی: جهانی شدن، جهانی سازی، هویت انقلابی، اینترنت، رسانه.</p>	<p>جهانی شدن به عنوان گفتمان رایج در سطح بین الملل سیاست‌های داخلی و خارجی بسیاری از کشورها را متأثر ساخته است. در ایران نیز جهانی شدن بر ابعاد مختلف هویتی جمهوری اسلامی ایران تأثیرگذار بوده است. سوال این پژوهش این است که جهانی شدن چه تأثیری بر هویت انقلابی در ایران داشته است و فرضیه پژوهش عبارت است از اینکه جامعه ایرانی با توجه به شاخص‌های متعددی همچون استقلال خواهی، استکبار ستیزی و حمایت از جنبش‌های آزادی بخش رویکردی انقلابی و تحول‌گرا و در عین حال با افزایش تعاملات و تبادلات فرهنگی با دیگر کشورها خواستار تعامل با جهانی شدن می‌باشد. یافته‌های پژوهش حاکی است که دانشجویان هر دو گروه علیرغم پایبندی به شاخص‌های هویت انقلابی خواهان تعامل با جهانی شدن جهت بهره‌گیری از فضای مجازی و رسانه جهت ارائه ارزش‌های انقلابی خود می‌باشند به طوری که دانشجویان علوم انسانی با آزمون دو جمله‌ای با ۶۳٪ نمره بالای ۴۸ و دانشجویان فنی و مهندسی با آزمون دو جمله‌ای با ۴۷٪ نمره بالای ۴۸ هویت انقلابی را بخشی از هویت سیاسی خود می‌دانند. روش تحقیق در این پژوهش به دو روش اسنادی و پیمایشی انجام شده است.</p>

استناد: فخار، جلیل؛ دهشیری، محمدرضا؛ کمالی زاده، محمد؛ داداندیش، پروین. (۱۴۰۲). جهانی شدن و تاثیر آن بر هویت انقلابی جمهوری اسلامی ایران (مطالعه موردی دانشجویان علوم انسانی و فنی مهندسی دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران جنوب). فصلنامه جغرافیا (برنامه‌ریزی منطقه‌ای)، ویژه‌نامه، شماره ۲، صص ۸۵-۱۰۷

DOI: 10.22034/JGEOQ.2024.283555.3041

* **Corresponding author:** Mohammadreza Dehshiri **Email:** mohammadrezadehshiri4@gmail.com
Copyright © 2024 The Authors. Published by Qeshm Institute. This is an open access article under the CC BY license (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>).

* نویسنده مسئول: محمدرضا دهشیری الکترونیکی: mohammadrezadehshiri4@gmail.com

این مقاله برگرفته از رساله دکتری تحت عنوان "جهانی شدن و تاثیر آن بر هویت سیاسی جمهوری اسلامی ایران (مطالعه موردی دانشجویان علوم انسانی و فنی مهندسی دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران جنوب) است.

مقدمه

هویت‌ها در جوامع داخلی و بین‌المللی، به منظور حفظ حداقل قابل پیش‌بینی و نظم، امری ضروری محسوب می‌شوند. برای تضمین پایداری در تعاملات بین دولت‌ها، لازم است که هویت‌های معینی وجود داشته باشند. این هویت‌ها باید به طور واضح در ذهن افراد جامعه و جوامع بین‌المللی تجلی یابند تا بتوان به خوبی الگوهای رفتاری و پیش‌بینی‌های قابل اعتماد مرتبط با آنها را تداول کرد. (علیخانی، ۱۳۹۶، ۱۸۳).

چالش‌های مرتبط با هویت، یک پدیده رایج در زندگی انسانی هستند که تحت تأثیر دو عامل اصلی یعنی وابستگی و شناخت قرار دارند. این چالش‌ها به دلیل اهمیت این دو مولفه، به وجود می‌آیند؛ اولاً به این موضوع مرتبط است که فرد به کدام جامعه تعلق دارد، و دوماً به سوال از این قرار است که چگونه این هویت شناسایی می‌شود. هویت به عنوان یک مفهوم، نشان‌دهنده نحوه شناخت فرد یا جامعه در مقابل دیگران است و این موضوع باعث ایجاد مسائلی به نام "هویت انقلابی" در جوامع می‌شود. (کلانتر مهرجردی و خرمشاد، ۱۳۹۶، ۷۲).

آنچه امروز در جهان رخ می‌دهد، تأثیر بسیار زیادی بر انسان‌ها، به‌ویژه جوانان، دارد و هویت و معتقدات آنان را تحت تأثیر قرار می‌دهد. این مسئله به‌خصوص برای گروهی از جوانان که بیشترین زمان خود را با رسانه‌های جهانی سپری می‌کنند، بسیار نگران‌کننده است. در حال حاضر، در همه‌جا در جهان، هر کودکی که به دبستان می‌رود، هر نوجوان و جوانی که در مدرسه یا دانشگاه درس می‌خواند، و هر فردی که چشم و گوش خود را به رسانه‌ها، کتاب‌ها و روزنامه‌ها می‌سپارد، تحت تأثیر دانش، فناوری، هنر، تبلیغات و برنامه‌های گوناگون جهانی قرار دارد. این تأثیر به‌گونه‌ای است که اکثر انسان‌ها را در معرض تضادها و بحران‌های گوناگون فرهنگی، اجتماعی و هویتی قرار می‌دهد. نگرش و برخورد انسان‌ها نسبت به فرآیند جهانی شدن و واکنشی که نسبت به این فرآیند از خود نشان می‌دهند، می‌تواند میزان و تأثیر این تضادها و بحران‌ها را تعیین کرده و بر آن اثر گذارد. (تاجیک، ۱۳۹۱، ۳)

به طور عمومی، ادعا می‌شود که هرچند جهانی شدن یک فرآیند تقریباً فراگیر است، اما میزان پذیرش آن در میان کشورها متفاوت است. در اینجا، استدلال متداول این است که عوامل متنوعی بر تأثیرگذاری جهانی شدن در کشورها تأثیر می‌گذارند. با این حال، برخی از محققان ادعا می‌کنند که در حالی که جهانی شدن تا حد زیادی یک الزام خارجی است، اما پذیرش آن بیشتر به عنوان یک تصمیم سیاسی و غیرقابل اجتناب تلقی می‌شود؛ به عبارت دیگر، دولت‌ها تصمیم می‌گیرند که جهانی شدن را کمتر یا بیشتر پذیرفته یا به طور کلی در مقابل آن مقاومت نمایند. (حاتمی، ۱۳۹۶، ۹۹).

استناد به تأثیرات جهانی شدن بر ابعاد مختلف زندگی انسان در دنیای امروز و تبعاتی که این فرآیند به همراه دارد، تأثیرات گوناگونی در زمینه‌های اقتصادی، سیاسی، فرهنگی و هویتی بر کشورها دیده شده است. اینجا تمرکز ما بر تأثیر جهانی شدن بر هویت انقلابی در جمهوری اسلامی ایران است. سوال اصلی این است که چگونه جهانی شدن بر هویت انقلابی ایران تأثیر گذاشته است؟ فرضیه این پژوهش این است که جامعه ایرانی، با توجه به شاخص‌های هویت انقلابی نظیر استقلال‌خواهی، مخالفت با استکبار و حمایت از جنبش‌های آزادی‌خواه، با بهره‌گیری از ابزارهایی چون رسانه‌ها، اینترنت و فضای مجازی، تأثیر جهانی شدن را دریافته است. این پژوهش از روش‌های اسنادی و پیمایشی برای بررسی این تأثیرات استفاده می‌کند. برای اندازه‌گیری تأثیر جهانی شدن بر هویت انقلابی در ایران، یک پژوهش پیمایشی با توزیع پرسشنامه در میان دانشجویان گروه‌های علوم انسانی و فنی و مهندسی دانشگاه آزاد اسلامی تهران جنوب انجام شده است. این پژوهش از مقیاس لیکرت به عنوان ابزار اندازه‌گیری استفاده می‌کند. مراحل تهیه و مقیاس لیکرت شامل مشخص کردن شاخص‌ها، جمع‌آوری گویه‌ها، توزیع پرسشنامه، محاسبه نمره کلی برای هر پاسخگو، و تحلیل گویه‌ها می‌شود. این پژوهش با توجه به نتایج به دست آمده از تحلیل گویه‌ها، تأثیرگذاری جهانی شدن بر هویت انقلابی ایران را ارزیابی می‌کند.

مبانی نظری

از دهه ۱۹۸۰، فرآیند جهانی شدن به عنوان یکی از مسائل مهم زمان ما ظاهر شده و موضوعی پربحران است (Sticker, 2017: 25). این مفهوم هیچ تعریف یکپارچه‌ای ندارد، اما به عنوان یک روند شامل افزایش جریان‌های ملی متقابل (از جمله سرمایه، کالاها، خدمات، دانش، فرهنگ و افراد) و نتیجتاً افزایش ارتباطات و همبستگی بین ملت‌ها و وابستگی متقابل تفسیر می‌شود. (Boussebaa, 2020: 2) از دیدگاه گیدنز، جهانی شدن به معنای فشرده شدن روابط اجتماعی جهان و تأثیر و تغییر حوادث محلی و حوادثی در فواصل بسیار دورتر است. در حال حاضر، در دورانی از تحولات اجتماعی قرار داریم که بسیار شگفت‌آور به نظر می‌رسد، بر اساس استانداردهای پیشین. این تحولات شامل جنبه‌هایی هستند که از دیدگاه نظریه پردازان جوامع فراصنعتی مطرح می‌شوند، از جمله: تسریع نوآوری تکنولوژیک و در نتیجه تأثیر تکنولوژی اطلاعات، مشارکت همه جوامع صنعتی در یک شبکه مستمر از ارتباطات جهانی، و نتیجتاً تحولات عمده در زمینه‌های فرهنگی. به عقیده نایت، جهانی شدن یک مفهوم ایدئولوژیک است که به تأثیر تکنولوژی‌ها، روابط جدید سیاست‌های جهانی و تأثیرات آنها بر اقتصاد، فرهنگ و سیاست در جهان اشاره دارد. (دهشیری، ۱۳۹۵: ۹۶).

در حال حاضر، فناوری‌های جدید ارتباطی باعث تسریع فرآیند جهانی شدن و فشرده‌گی زمانی-مکانی شده‌اند؛ به گونه‌ای که خود بسندگی و تمایل به انزواگرایی محلی، اکنون جایگزین شده و به همبستگی متقابل جهانی می‌پیوندد. (زارعی، ۱۳۹۷: ۷۱). ارتباطات در حال افزایش در سطح جهان، باعث نزدیک شدن مرزهای جغرافیایی و ایجاد تلاقی بین فرهنگ‌ها و هویت‌ها شده است. برخی نظر دارند که با گسترش پدیده جهانی شدن و تأثیرات ابزارهای مدرن مانند رسانه‌های بین‌المللی و اینترنت، ایرانیان توانسته‌اند هویت و فرهنگ خود را با محصولات جوامع مدرن ترکیب کنند. به عنوان مثال، آن‌ها از اتومبیل‌های مدرن استفاده می‌کنند، اما عناصر ملی و مذهبی خود را بر روی آنها حفظ می‌کنند. همچنین، از امکانات تکنولوژیک رسانه‌های ارتباطی مثل اینترنت بهره‌مند می‌شوند اما محتویات را بر اساس خودشان تولید می‌کنند.

نظر به اینکه یکی بودن عقاید درباره شیوه روبرو شدن با جهانی شدن به مسئله‌ای اساسی تبدیل شده و همه افراد جامعه در هر سطح از زندگی و اطلاع از این مسئله روبرو هستند، شایسته است که نسبت انقلاب اسلامی با پدیده جهانی شدن ارزیابی شود. به نظر می‌رسد که انقلاب اسلامی با جهانی شدن که ادامه مدرنیته است، در وضعیت تقابل و تعارض قرار دارد، زیرا مدرنیسم خود یک اندیشه و ایدئولوژی است. در عین حال، انقلاب اسلامی با ادامه جهانی شدن امکان همخوانی، تعامل و هم افزایی دارد. اگر جهانی شدن به عنوان ادامه مدرنیته مطرح شود، رویکرد انقلاب اسلامی نسبت به این پدیده بر مبنای تعامل انتقادی، سازنده و آگاهانه خواهد بود. در این سناریو، هدف انقلاب اسلامی ارائه مدرنیته جایگزین به منظور تأثیرگذاری بر جهان آترناتیو، بر اساس پیوند آرمان خواهی و واقع بینی خواهد بود. (محمدی: ۱۳۹۵: ۵۸).

بطور کلی، در مواجهه با پدیده جهانی شدن، سه رویکرد اصلی وجود دارد:

۱. طرفدار و دنباله‌روی بی‌حدوحصر
۲. مخالفت و طرد بی‌قیدوشرط
۳. رویارویی منطقی و اقتباس مشروط

در این سیاق، ایرانیان تصمیم به انتخاب رویکرد رویارویی منطقی و اقتباس مشروط کرده‌اند. این نگرش نشان دهنده ارتباط سازنده و مثبت، همچنین تعامل منطقی با پدیده جهانی شدن است. ایرانیان از عقلانیت و خرد انسانی استفاده کرده‌اند و اقتباس و استفاده از دستاوردهای گذشته انسانی را تأکید کرده‌اند. این نگرش به این اعتقاد مبتنی است که باید از تجربیات گذشته استفاده کرده و به صورت هوشمندانه با پدیده جهانی شدن روبرو شویم، بدون اینکه به کدام بخش از جهان تعلق داریم.

جهانی شدن

از دیدگاه کارشناسان امور بین‌الملل، جهانی شدن به معنی فرآیند یکپارچگی مردم جهان در کره زمین است، به نحوی که هیچ حادثه و رخدادی در هیچ نقطه‌ای از سیاره زمین نمی‌تواند محلی و کم اهمیت تلقی شود. این فرآیند اگر با انسجام ادامه یابد، می‌تواند منجر به گسترش پیوندها و ارتباطات متقابل فراتر از دولت‌ها شود و اهمیت قوم‌گرایی را به حداقل برساند.

جهانی شدن در واقع از پیامدهای نوزایی تمدن صنعتی، انقلاب تکنولوژی، و گسترش سرمایه‌داری نشأت می‌گیرد. این فرآیند می‌تواند جوامع مدنی را جایگزین دولت‌های شهرهای سنتی کند و باعث توسعه همگانی شود. نظریه‌پردازان در این زمینه از جهانی شدن به عنوان پدیده‌ای حاصل از فشرده‌شدن جهان و تشدید آگاهی جهانی سخن می‌گویند.

برداشت‌ها از این پدیده متنوع است، از جمله رابرتسون که جهانی شدن را به عنوان فشرده‌شدن جهان و افزایش آگاهی جهانی تعریف می‌کند، و آلبرو که آن را به عنوان فرایندی می‌بیند که مردم جهان را در یک جامعه واحد و جهانی به یکدیگر متصل می‌کند.

جهانی سازی

جهانی سازی پدیده‌ای است که به شکل کاملاً روی هم (Over Lap) سوار جهانی شدن شده و وجه دیگری از جهانی شدن را ایجاد کرده است که تمایز آن با جهانی شدن، غیرطبیعی بودن آن است، به بیان دیگر، جهانی سازی یک برنامه و طراحی از قبل تهیه شده توسط نظام سرمایه داری جهانی برای پیشبرد اهداف قدرت‌های بزرگ است که بدون وجود بستر طبیعی جهانی شدن شانس برای کامیابی ندارد.

با این ملاحظه، باید گفت که جهانی شدن نسبت به جهانی سازی اصالت و تقدم رتبی داشته و جهانی سازی به مثابه عاملی جهت سوء استفاده از جهانی شدن عمل می‌کند به طوریکه بسیاری از مخالفان جهانی سازی نیز باطن جهانی شدن را ساخته و پرداخته نظام‌های سرمایه داری و هژمونی کشورهای تحت سیطره برای تداوم استعمارگری در جهان می‌دانند.

هویت انقلابی

هویت انقلابی امری عینی نه ذهنی است که نتیجه فرآیندهای اجتماعی است مولفه‌های اصلی هویت انقلابی، اسلامی بودن، استقلال طلبی، استکبارستیزی، ساده زیستی و مردم محوری است. (حشمت‌زاده، ۱۳۹۵:۱۲) در نظر گرفتن نسبت هویت انقلابی با جهانی شدن که ادامه مدرنیسم است، نشان‌دهنده یک تقابل و تعارض است. از سوی دیگر، نگاه به هویت انقلابی در تقابل با جهانی شدن که ادامه مدرنیته است، امکان همخوانی، تعامل، و هم افزایی را به تصویر می‌کشد. رویکرد انقلاب اسلامی به این پدیده بر اساس تعامل انتقادی، ایجاد و آگاهانه است.

در این حالت، هدف انقلاب اسلامی این است که یک مدرنیته آلترناتیو ارائه دهد و جهان آلترناتیو را بر اساس پیوند آرمان خواهی و دیدگاه واقع‌بینانه تحت تأثیر قرار دهد. این نگرش نشان‌دهنده توجه به تعامل انتقادی و افزایش آگاهی است تا به یک تحول در جهانی که با ارزش‌ها و آرمان‌های انقلاب اسلامی سازگار باشد، دست یابد.

(محمدی، ۱۳۹۵:۵۸) مولفه‌های اصلی هویت انقلابی همچون استقلال طلبی از دستاوردهای مهم انقلاب است که به نفی نظام سلطه و استقلال ایران اشاره دارد استکبارستیزی مبارزه با آمریکا و صهیونیسم به عنوان نماد استکبار هستند که عملکرد آنها از سال‌های ۱۳۳۲ تا کنون خوی تجاوزگری، نفوذ و سلطه بوده و ایران خود را ملزم به مبارزه و مقاومت در برابر آنان می‌داند و حمایت از جنبش‌های آزادی‌بخش از اصول اولیه ایران بعد از پیروزی انقلاب اسلامی بوده است.

اینترنت

اینترنت به عنوان یک شبکه ارتباطی و اطلاعاتی قدرتمند شروع به کار کرد و ابتدا به عنوان یک طرح تحقیقاتی نظامی در دهه ۱۹۶۰ آغاز شد و سپس به عنوان یک پروژه تحقیقاتی در وزارت دفاع آمریکا توسعه یافت. با ظهور اینترنت، تفاوت چشمگیری بین انواع مختلف ارتباطات مانند شفاهی، نوشتاری، چاپی و الکترونیکی کاهش یافت و اینترنت توانست تمام این اشکال ارتباطات را ترکیب کند. اینترنت نه تنها یک رسانه تک بعدی، یک‌سویه و تک‌گویانه نیست، بلکه این امکان را فراهم می‌کند که از یک نقش به نقش دیگر حرکت کند و دوباره به نقش پیشین بازگردد. در محیط اینترنت، می‌توان همزمان عمومی و خصوصی بود، فرستنده و گیرنده را همزمان بازی کرد و ارتباطات چندگانه را با هم ترکیب کرد. (ساروخانی و رضایی‌قادی، ۱۳۹۱:۵۸).

اینترنت به عنوان یکی از ابزارهای ارتباطی اساسی، توانسته است به طور چشمگیری زندگی روزمره افراد را تغییر دهد و در خلق هویت و فرهنگ جدید نقش بی‌فرازد. اینترنت افراد را از سراسر جهان با فرهنگ‌ها، هویت‌ها، و سبک‌های زندگی مختلف، به یک جامعه جهانی بزرگ، بدون دیوارها، متصل کرده است.

اینترنت، همچون دیگر تکنولوژی‌ها، به تنهایی نه سازنده و نه مخرب است، بلکه یک ابزار و فرآورده انسانی است که تحت اراده و کنترل انسان قرار دارد. انسان با توجه به ارزش‌ها و اخلاقیات خود می‌تواند از این ابزار به سمت صلاح و آبادی جهان یا به سمت تخریب آن استفاده کند.

با این حال، برخی از صاحب‌نظران معتقدند که اینترنت به عنوان یک جنبه از مدرنیته، ممکن است باعث آسیب‌های فرهنگی، سیاسی، و اجتماعی شود، به خصوص در زمینه از بین رفتن هویت‌ها و فرهنگ‌های بومی جوامع.

رسانه

رسانه‌ها و فناوری‌های ارتباطی به ویژه در دوران جهانی شدن، تأثیرات بسیار گسترده‌ای بر افکار و زندگی اجتماعی دارند. این تأثیرات به شکل جدیدی از هویت‌ها، ارزش‌ها، و تعاملات انسان‌ها در جوامع جهانی تعریف می‌شوند. اینجاست که رسانه‌ها نقش حیاتی در شکل‌گیری تعاریف جدید از انسان و جوامع ایفا می‌کنند.

با افزایش دسترسی به اطلاعات و فرصت‌های رسانه‌ها، افراد از تنوع و غنای فرهنگی و اطلاعاتی جهان آگاه می‌شوند. این ارتباطات جهانی امکان تبادل افکار و تجارب بین انسان‌های مختلف را به وجود می‌آورند و به ایجاد یک جوامع جهانی با تفاوت‌ها و توانایی‌های متنوع کمک می‌کنند.

از سوی دیگر، تأثیرات رسانه‌ها ممکن است باعث ایجاد همگانی‌ها یا تغییرات در ارزش‌ها و باورهای جمعی شود. این امر می‌تواند به تقویت یا ضعیف کردن هویت‌ها و فرهنگ‌های بومی مناطق مختلف منجر شود.

در نتیجه، مسئولیت بر عهده رسانه‌هاست که با تعقل و مسئولیت در ارائه اطلاعات و ایجاد محتوا، به تشکیل تصاویر دقیق از مسائل جهانی کمک کنند و به جهانی شدن با توجه به احترام به تنوع فرهنگی و حفظ هویت‌های محلی کمک نمایند.

(حسینی ۱۳۸۵: ۲۳).

این تلاش برای سیطره بر فرهنگ‌ها به منظور ایجاد یک فرهنگ حاکم که همگانی باشد، ممکن است منجر به از بین رفتن تنوع فرهنگی و پولورالیسم فرهنگی گردد. در این راستا، رسانه‌ها به عنوان ابزارهای قدرتمندی در جهت ارتقاء یا تغییر نگرش‌ها و ارزش‌ها، می‌توانند نقش مهمی در شکل‌دهی به یک فرهنگ یکپارچه بازی کنند.

این سیاست ممکن است به نقد واکنش‌های مختلفی از سوی افراد و جوامع منتج شود. برخی ممکن است این تغییرات را به عنوان فرصتی برای ارتقاء همبستگی و اتحاد فرهنگی ببینند، در حالی که دیگران ممکن است این اقدام را به عنوان تهدیدی برای حفظ هویت و تنوع فرهنگی جلوه دهند.

در این مسیر، نقش رسانه‌ها در ارائه اطلاعات و محتوا با توجه به اصول اخلاقی و تعادل در نگاه به تنوع فرهنگی، می‌تواند به حفظ تعدد فرهنگی و پولورالیسم فرهنگی کمک کند. افزایش آگاهی افراد از ارزش‌ها و فرهنگ‌های مختلف نیز می‌تواند به فرآیند تعامل فرهنگی و فهم متقابل بین جوامع کمک کند.

تأثیر جهانی شدن بر هویت انقلابی در ایران

از نظر انقلاب اسلامی، جهانی شدن نباید به معنای یکپارچگی مطلق بوده و به جای آن، هر تمدن باید بتواند مدل خود را ارائه داده و در رقابت با دیگر تمدن‌ها برجسته شود.

رویکرد چندجهانی شدن نشان‌دهنده تصور این است که جهانی شدن بر اساس چندین مرکز متفاوت اتفاق می‌افتد و هر تمدن می‌تواند مدل خود را به دیگران معرفی کند. این دیدگاه بر تأکید بر تنوع فرهنگی و تمدنی تأکید دارد.

به علاوه، تمدن اسلامی نیز معتقد به تکثرپذیری وحدت‌گرا است. یعنی در حالی که به وحدت عملی میان افراد اسلامی تأکید دارد، از تنوع و تکثر سلیق و ذائقه‌ها پذیرش می‌کند. این دیدگاه نقد به گرایش به یکپارچگی مطلق در جهانی شدن دارد.

همچنین، رویکرد غرب‌پژوه اینجا مورد بررسی قرار گرفته است. این رویکرد، غرب را نه به صورت مطلق قبول می‌کند و نه به صورت مخالف آن است. به جای اینکه افراز و انکار غرب را به عنوان یک مقوله واحد در نظر بگیرد، نکات مثبت و منفی آن را با توجه به اصول فرهنگی خود ارزیابی می‌کند. به نظر انقلاب اسلامی، جهانی شدن نباید به عنوان یکپارچگی مطلق در نظر گرفته شود. این برداشت نشان‌دهنده این است که هر تمدن باید بتواند خود را با مدل فرهنگی و اقتصادی خود به دیگران معرفی کند و

در رقابت با دیگر تمدن‌ها برجسته شود. این دیدگاه نقد به گرایش به یکپارچگی مطلق در جهانی‌شدن دارد و به جای آن، تأکید بر ارتقاء خصوصیات منحصربه‌فرد هر فرهنگ و تمدن دارد.

در راستای این نگرش، رویکرد چندجهانی‌شدن بر اساس چندین مرکز مختلف را ترویج می‌کند. این دیدگاه نشان‌دهنده این است که هر مرکز فرهنگی می‌تواند نقش مهمی در جهانی‌شدن ایفا کند و به جای یک مرکز اصلی، تنوع و چندگانگی مراکز مختلف در جهان ممکن است.

همچنین، تمدن اسلامی با تأکید بر تکثیرپذیری وحدت‌گرا، در حالی که به وحدت عملی افراد اسلامی تأکید دارد، از تنوع و تکثر سلیق و ذائقه‌ها پذیرش می‌کند. این دیدگاه تأکید دارد که تمدن‌ها و فرهنگ‌ها می‌توانند در یک جهان چندمرکزی همزیستی کنند و با تبادل فرهنگی به توسعه و تعالی مشترک برسند.

رویکرد غرب‌پژوه اینجا به توازن در نگرش به غرب اشاره دارد. این دیدگاه به جای افراز یا انکار غرب، نکات مثبت و منفی را با توجه به اصول و ارزش‌های خود ارزیابی می‌کند. این نگرش به دور از ساده‌سازی، به موضوعات مختلف مانند نظام ارتباط جمعی، علم آموزی، رفاه اجتماعی و مدیریت دموکراتیک نگاه می‌کند و آنها را موضوعاتی مفید یا غیرمفید می‌داند.
(توحید فام: ۱۳۹۲: ۵۸)

پنجمین، ویژگی تمدن اندیشی اعتقاد به پشتوانه‌های علمی و معرفتی یا برندسازی اندیشه و بهره‌گیری از ابزار عقل و دانایی برای بازسازی و بارورسازی فکر است. تمدن اندیشی به اعتقاد به پشتوانه‌های علمی و معرفتی، برندسازی اندیشه، و بهره‌گیری از ابزار عقل و دانایی برای بازسازی و بارورسازی فکر اشاره دارد. این ویژگی تمدن نشان‌دهنده توجه به تفکر علمی و فرهنگی برای پیشرفت و توسعه جوامع است. لازم به ذکر است که تمدن اندیشی با تأکید بر پشتوانه‌های علمی و معرفتی، به ماهیت چندضلعی تمدن اشاره دارد. این نگرش نشان می‌دهد که تمدن‌ها می‌توانند از تفاوت‌ها و تنوع‌های خود برای پیشرفت و ارتقاء بیشتر استفاده کنند و در مسیر جهانی‌شدن، هر کدام مدل خود را به دیگران معرفی کنند. تأثیرپذیری جوامع از جهانی‌شدن با توجه به ساختارهای مختلف جوامع و تفاوت‌های حکمرانی و ساختارهای حکومتی متفاوت خواهد بود. آمده است که جوامع دموکراتیک، به دلیل اهمیت دادن به اصول فرهنگی و پذیرش تنوع، در مواجهه با جهانی‌شدن بیشتر پذیرش دارند. (جان بیلیس و استیو اسمیت، ۱۳۹۳: ۴۵). جهانی‌شدن، به عنوان یک پدیده پویا و چندوجهی، در حال تأثیرگذاری بر جوامع مختلف است و در این راستا، نقش تمدن‌ها در فرآیند جهانی‌شدن بسیار حائز اهمیت است.

تمدن اندیشی، با تمرکز بر علم و معرفت، به انسان‌ها امکان می‌دهد تا از توانمندی‌های عقلانی و دانایی خود بهره‌مند شوند. این نگرش به اهمیت تفکر منطقی و پژوهش در جهت پیشرفت اجتماعی و فرهنگی تأکید دارد. ابزارهای عقلی و دانایی، وسایلی هستند که می‌توانند به جوامع کمک کنند تا با تحولات جهانی سازگار شوند و از تفکر نوآورانه برای حل چالش‌ها و مواجهه با تحولات بهره‌مند شوند.

یکی از جوانب مهم تمدن اندیشی، برندسازی اندیشه است. این به این معناست که هر تمدن می‌تواند از ارزش‌ها، ایدئولوژی‌ها، و تفکرات خود به عنوان یک "برند" استفاده کند تا خود را معرفی کند و تأثیرگذاری خود را در فضای جهانی افزایش دهد. این برندسازی نقش مهمی در ارتقاء نهادها، اقتصاد، فرهنگ، و فرهنگ یک تمدن دارد. هر تمدن با استفاده از این پشتوانه‌های فکری و ایده‌آل‌ها می‌تواند جاهای مناسبی در فضای جهانی پیدا کند و تأثیرگذاری خود را بیشتر کند.

نگرش دوم انقلاب اسلامی نیز به جهانی‌شدن نامتقارن، به معنای نظام ناهمگون منسجم است. این دیدگاه بیشتر به این تأکید می‌کند که تأثیرات جهانی‌شدن بر اقتصاد، فرهنگ، و اجتماع هر جامعه متفاوت است. به عبارت دیگر، هر تمدن بر اساس ظرفیت‌ها، قابلیت‌ها، و زمینه‌های فکری و فرهنگی خود، به نحوه‌ای خاص به جهانی‌شدن پاسخ می‌دهد. این تفکر به ویژه در مورد ایران بیان شده است که از زوایای مختلف جهانی‌شدن تأثیر پذیرفته و از آن بهره‌مند شده است، به خصوص از نظر فرهنگی.

بیشترین چالش در مسیر جهانی‌شدن ناشی از تفاوت‌های حکومتی و ساختارهای اجتماعی است. جوامع دموکراتیک، به دلیل تمایل به پذیرش تنوع و احترام به حقوق فردی، ممکن است در مسیر جهانی‌شدن سریع‌تر پیشرفت کنند. اما در جوامعی که ساختارهای فرهنگی و حکومتی ناهمگون و اقتدارگرا وجود دارد، پذیرش جهانی‌شدن به چالش کشیده می‌شود. زیرا ممکن است در این جوامع، جهانی‌شدن باعث تقویت یک سیاست فرهنگی خاص شود و برخی از جوانب فرهنگی دیگر را ضعیف کند.

نقش انقلاب اسلامی در جهانی شدن نامتقارن، متکی به اتخاذ راهبردی پیچیده، چندبعدی، و مسئولانه است. تأکید بر ارزش‌های حقوقی، هنجاری، و رفتارهای ضمنی احتیاطی، نشان از پایبندی به اصول اخلاقی و حقوق بین‌المللی دارد. در این راستا، خویشن‌داری و چانه‌زنی در مقابل تحولات جهانی، از ویژگی‌های این رویکرد است. این انقلاب به دنبال الهام‌بخشی و استقرار عدالت و احقاق حق حاکمیت صالحان در روابط بین‌الملل است.

عرصه روابط بین‌الملل، به شدت تحت تأثیر عوامل فرهنگی و هویتی قرار دارد. تبادلات و مناسبات فرهنگی در این عرصه نقش مهمی ایفا می‌کنند. از این رو، کوشش برای نگرهبانی از هویت و جایگاه ویژه در مباحث تئوریک و نظریه‌پردازی و همچنین در ساحت عمل، جنبه‌های مختلفی از تعاملات بین‌المللی را تحت پوشش قرار می‌دهد. این تعاملات نقطه شروعی برای درک بهتر تأثیر جهانی‌شدن بر روابط بین‌الملل فراهم می‌کنند.

از آنجا که قدرت یابی و کسب و تولید قدرت در دنیای جدید به الگوهای متفاوتی نسبت به دوران‌های گذشته پیروی می‌کند، این امر باعث می‌شود که اعمال قدرت در سطح جهانی بر اساس اصول و ایده‌آل‌های جدید شکل گیرد. در دهه‌های اخیر، با تحولاتی که بعد از جنگ جهانی دوم و به ویژه در دهه ۷۰ به وجود آمد، متغیرهای جدیدی در زمینه اندیشه و عمل نقش آفرینی کرده‌اند. این تحولات به نوعی وارد حوزه روابط بین‌الملل و سیاست جهانی شده‌اند.

پس با این اوصاف می‌توان گفت که جهانی‌شدن بیشتر به معنای حضور همزمان فرهنگ‌های متفاوت است تا سلطه فرهنگ خاص بر فرهنگ‌های دیگر. این تعاملات و تأثیرات دوسویه بین تمدن‌ها، به اشتراک‌گذاری ارزش‌ها، تجارب، و ایده‌آل‌ها منجر می‌شوند و به تدریج جهان را به سوی یک تنوع فرهنگی غنی می‌برند. با این حال، تفاوت‌ها و تنوع در راهبردها و اهداف تمدن‌ها باعث می‌شود که هر کدام به شکل یکتایی در مسیر تکاملی خود حرکت کنند.

در نهایت، تمدن‌ها با توجه به نگرش‌ها و پیشرفت‌های فرهنگی، اجتماعی، و اقتصادی خود در جهانی‌شدن نقش بسیار مهمی دارند. تضادها و تناقضات در راهبردها و سیاست‌های مختلف تمدن‌ها باعث تنوع و پویایی در فضای بین‌المللی می‌شوند. این تنوع، چالش‌ها و فرصت‌های جدید را برای همه جوامع ایجاد می‌کند و توانایی آن‌ها در تطابق با نیازهای جهانی را مشخص می‌سازد. این روند پویا و پیچیده نشان‌دهنده تأثیرات گسترده و چندگانه جهانی‌شدن بر تمدن‌هاست که در پیشرفت و تحول مستمر جوامع حاکم بر جهان می‌باشد.

روش پژوهش

در این تحقیق از روش توصیفی - تحلیلی استفاده شده است. داده‌ها از طریق پرسشنامه جمع‌آوری شده است. تجزیه و تحلیل از طریق نرم افزار SPSS انجام شده است.

یافته‌های تحقیق

پس از گردآوری اطلاعات به روش پیمایش و از طریق نرم‌افزار آماری SPSS جهت استخراج و تجزیه‌تحلیل داده‌های پژوهش اقدام شده است. از تعداد ۳۵۵ نفر حجم نمونه، تعداد ۶۵ زن یعنی ۵۰٪ در گروه فنی‌ومهندسی، تعداد ۶۵ مرد یعنی ۵۰٪ در گروه فنی‌ومهندسی و تعداد ۱۲۹ زن یعنی ۵۷،۳۳٪ در گروه علوم‌انسانی و تعداد ۹۶ مرد یعنی ۴۲،۶۷٪ در گروه علوم‌انسانی درحال تحصیل می‌باشند.

جدول ۱. تعداد و درصد مقطع تحصیلی به گروه تحصیلی حجم نمونه

کل جمع درصد	دکتری تخصصی		کارشناسی ارشد		کارشناسی	
	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد
۱۰۰٪	۶	۴۶٪	۲۰	۱۵،۴٪	۱۰۴	۸۰٪
۱۰۰٪	۱۸	۸٪	۶۲	۲۷،۶٪	۱۴۵	۴۴،۴٪
۳۵۵	۲۴	-	۸۲	-	۲۴۹	-

Source: Authors,2020

آمار توصیفی گروه علوم انسانی

جدول ۲. تجمیعی میانگین، میانه، مد، واریانس و... گویه‌های (هویت انقلابی) برای گروه علوم انسانی

Statistics

	q02	q06	q10	q14	q18	q22	q26	q30	q34	q38	q42	q46	q50	q54	q58	q62
N Valid	225	225	225	225	225	225	225	225	225	225	225	225	225	225	225	225
Missing	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Mean	3.1422	3.0044	2.9022	3.0489	3.9067	3.1422	3.3111	3.3644	3.3511	2.8933	2.9867	3.0489	2.9600	2.8667	3.2978	3.2444
Std. Error of Mean	.07446	.07278	.07069	.07244	.06532	.06979	.08336	.06845	.08301	.07911	.07779	.07133	.07825	.08729	.08226	.06417
Median	3.0000	3.0000	3.0000	3.0000	4.0000	3.0000	3.0000	3.0000	3.0000	3.0000	3.0000	3.0000	3.0000	3.0000	3.0000	3.0000
Mode	3.00	3.00	3.00	3.00	4.00	3.00	4.00	3.00	4.00	3.00	3.00	3.00	4.00	3.00	3.00	3.00
Std. Deviation	1.11693	1.09176	1.06034	1.08657	.97980	1.04678	1.25040	1.02669	1.24510	1.18668	1.16680	1.07001	1.17382	1.30931	1.23391	.96259
Variance	1.248	1.192	1.124	1.181	.960	1.096	1.563	1.054	1.550	1.408	1.361	1.145	1.378	1.714	1.523	.927
Range	4.00	4.00	4.00	4.00	4.00	4.00	4.00	4.00	4.00	4.00	4.00	4.00	4.00	4.00	4.00	4.00
Minimum	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00
Maximum	5.00	5.00	5.00	5.00	5.00	5.00	5.00	5.00	5.00	5.00	5.00	5.00	5.00	5.00	5.00	5.00
Sum	707.00	676.00	653.00	686.00	879.00	707.00	745.00	757.00	754.00	651.00	672.00	686.00	666.00	645.00	742.00	730.00

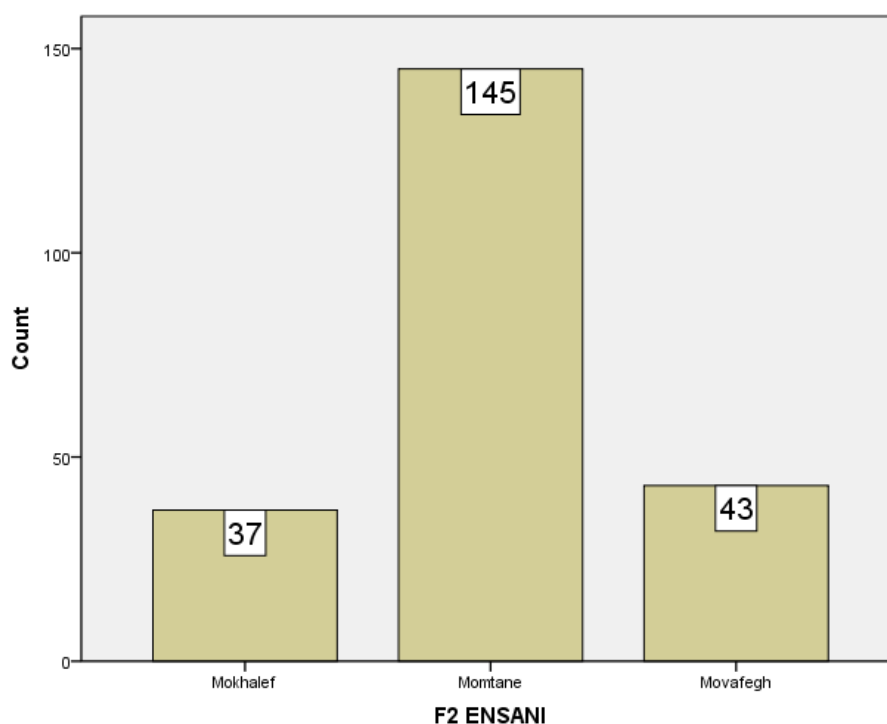
در جدول بالا، تعداد داده‌های معتبر (N)، تعداد داده‌های از دست رفته (Missing)، میانگین (Mean)، خطای معیار میانگین (Std. Error of Mean)، میانه (Median)، مد (Mode)، انحراف معیار (Std. Deviation)، واریانس (Variance)، دامنه (Range)، کمینه (Minimum)، بیشینه (Maximum)، جمع (Sum)، برای گویه‌های شماره ۲، ۶، ۱۰، ۱۴، ۱۸، ۲۲، ۲۶، ۳۰، ۳۴، ۳۸، ۴۲، ۴۶، ۵۰، ۵۴، ۵۸ و ۶۲ قابل مشاهده است.

جدول ۳. توزیع فراوانی تعداد داده‌های معتبر و از دست رفته (هویت انقلابی) برای گروه علوم انسانی

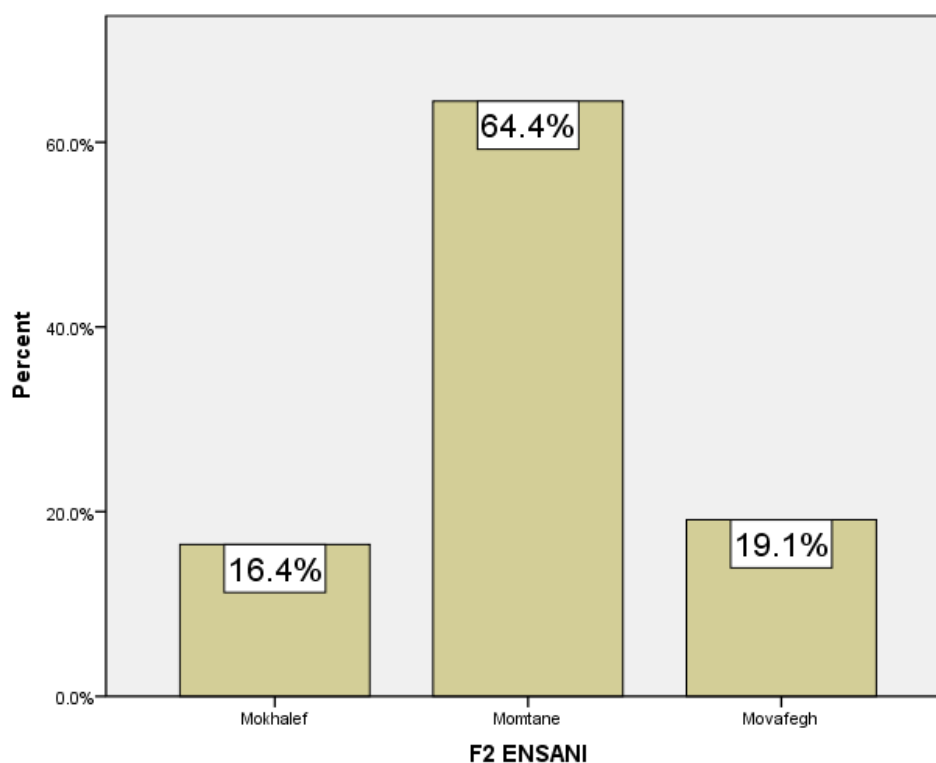
تعداد N	داده های از دست رفته Missing
۲۲۵	۰

جدول ۴. توزیع فراوانی تعداد و درصد موافقین، ممتنعین و مخالفین (هویت انقلابی) برای گروه علوم انسانی

معتبر Valid	فراوانی هر طبقه Frecuency	درصد داده های هر طبقه Percent	درصد داده های معتبر هر طبقه Valid Percent	درصد تجمیعی Cumulative Percent
مخالف Mokhalef	۳۷	۱۶.۴٪	۱۶.۴٪	۱۶.۴٪
ممتنع Momtane	۱۴۵	۶۴.۴٪	۶۴.۴٪	۶۴.۴٪
موافق Movafegh	۴۳	۱۹.۱٪	۱۹.۱٪	۱۹.۱٪
کل Total	۲۲۵	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰

شکل ۱. توزیع فراوانی تعداد موافقین، ممتنعین و مخالفین (هویت انقلابی) برای گروه علوم انسانی

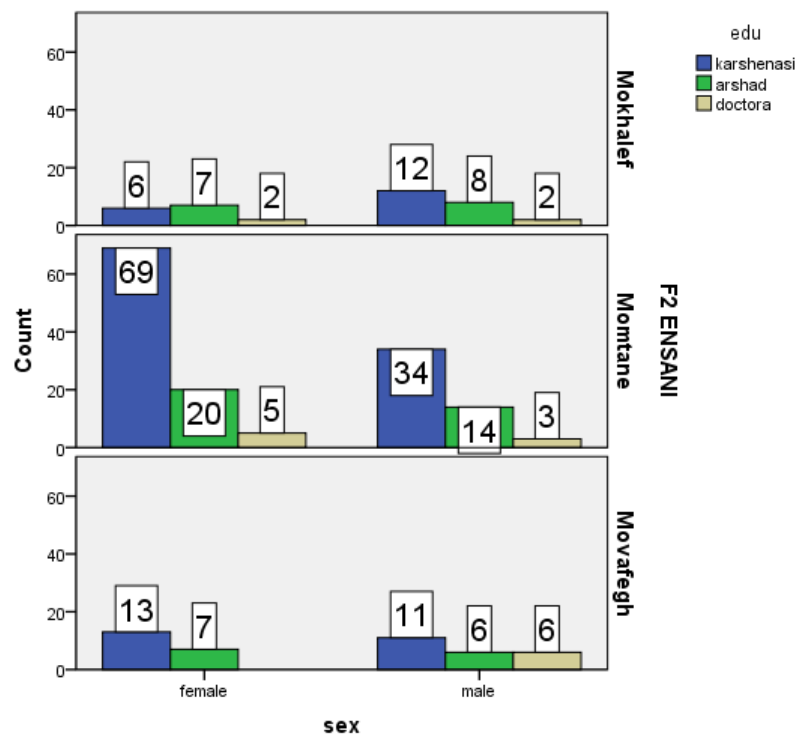
شکل ۲. درصد توزیع فراوانی موافقین، ممتنعین و مخالفین (هویت انقلابی) برای گروه علوم انسانی

بر اساس جدول و نمودارهای توزیع فراوانی تعداد و درصد موافقین، ممتنعین و مخالفین (هویت انقلابی) برای گروه علوم انسانی، تعداد ۴۳ نفر یعنی ۱۹.۱ درصد از پاسخگویان پرسش‌های شماره ۲، ۶، ۱۰، ۱۴، ۱۸، ۲۲، ۲۶، ۳۰، ۳۴، ۳۸، ۴۲، ۴۶، ۵۰، ۵۴، ۵۸ و ۶۲ موافق فرضیه مطرح شده (هویت انقلابی) برای گروه علوم انسانی و تعداد ۱۴۵ نفر یعنی ۶۴.۴ درصد از پاسخگویان،

رای ممتنع نسبت به (هویت انقلابی) برای گروه علوم انسانی داشته‌اند و تعداد ۳۷ نفر یعنی ۱۶.۴ درصد از پاسخگویان، مخالف (هویت انقلابی) برای گروه علوم انسانی بوده‌اند.

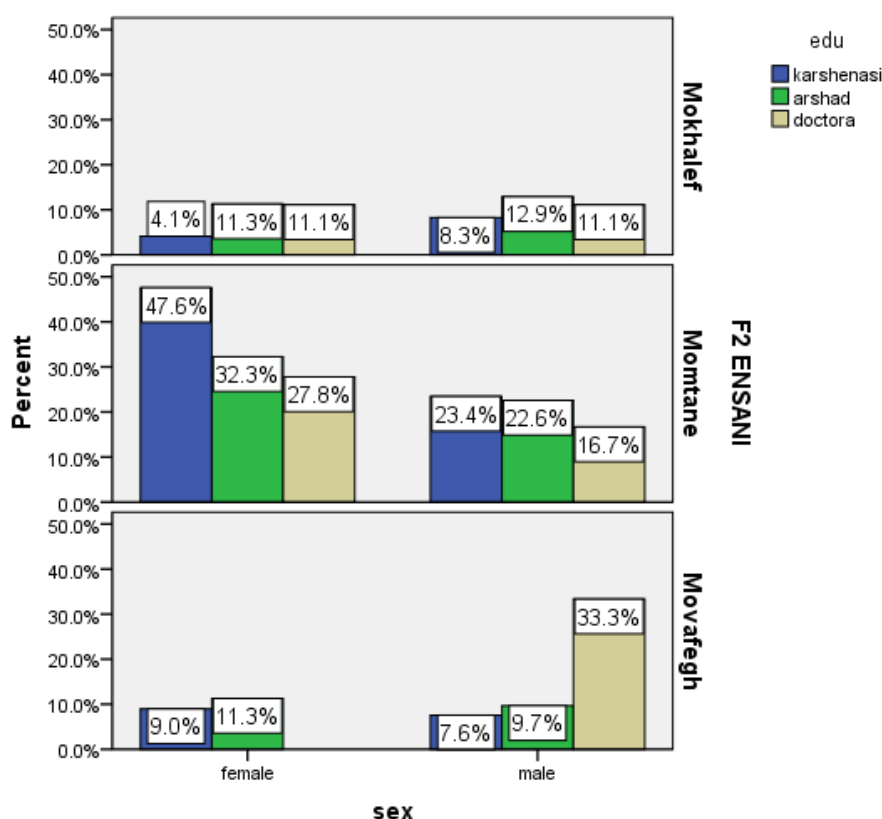
جدول ۵. جزئیات موافقین، ممتنعین و مخالفین (هویت انقلابی) برای گروه علوم انسانی

جنسیت/ مقطع		مرد			زن		
نظر/ تعداد/ درصد		موافق	ممتنع	مخالف	موافق	ممتنع	مخالف
کارشناسی	تعداد	۱۱	۳۴	۱۲	۱۳	۶۹	۶
	درصد	۷.۶	۲۳.۴	۸.۳	۹	۴۷.۶	۴.۱
کارشناسی ارشد	تعداد	۶	۱۴	۸	۷	۲۰	۷
	درصد	۹.۷	۲۲.۶	۱۲.۹	۱۱.۳	۳۲.۳	۱۱.۳
دکتری تخصصی	تعداد	۶	۳	۲	۰	۵	۲
	درصد	۳۳.۳	۱۶.۷	۱۱.۱	۰	۲۷.۸	۱۱.۱

شکل ۳. تعداد موافقین، ممتنعین و مخالفین دانشجویان (هویت انقلابی) برای گروه علوم انسانی

شکل ۴. درصد موافقین، ممتنعین و مخالفین دانشجویان (هویت انقلابی) برای گروه علوم انسانی

آمار استنباطی (هویت انقلابی) برای گروه علوم انسانی

آزمون t- تک نمونه‌ای برای (هویت انقلابی) برای گروه علوم انسانی

هرگاه محقق با یک گروه از افراد و با یک متغیر عددی رو به رو باشد و بخواهد بداند آیا میانگین این متغیر برابر یک عدد خاص است یا خیر و یا از عدد خاصی بزرگ‌تر (یا کوچکتر) است یا خیر، از این آزمون استفاده می‌کند. در اینجا نیز محقق می‌خواهد «(هویت انقلابی) برای گروه علوم انسانی» را مورد بررسی قرار دهد. از آنجایی ۱۶ سؤال مربوط به این فرضیه است، لذا می‌توان گفت که حداکثر نمره‌ای که یک فرد می‌تواند از مجموع این سؤالات کسب کند، ۸۰ و حداقل آن ۱۶ است. لذا مقدار میانگین این دو نمره، یعنی ۴۸، را می‌توان به عنوان نقطه برش در نظر گرفت. بنابراین اگر میانگین نمره افراد به طور معنی‌داری بیشتر از این عدد باشد، فرضیه قبول، و در غیر این صورت رد می‌شود. برای این کار دو فرضیه H_0 و H_1 به صورت زیر تنظیم شده است:

H_1 : میانگین نمره پاسخگویان برابر یا بیشتر از ۴۸ است.

H_0 : میانگین نمره پاسخگویان کمتر از ۴۸ است.

نتیجه این آزمون با استفاده از نرم‌افزار SPSS به صورت زیر در دو جدول آمده است:

جدول ۶. اول آزمون t تک نمونه‌ای برای (هویت انقلابی) برای گروه علوم انسانی

خطای معیار میانگین Std. Error Mean	انحراف معیار Std. Deviation	میانگین Mean	تعداد N	جمع sum
۰.۷۳۳۲۸	۱۰.۹۸۴۱۷	۵۰.۴۷۱۱	۲۲۵	

این جدول، آمار توصیفی مربوط به آزمون (هویت انقلابی) برای گروه علوم انسانی را ارائه می‌کند و اعداد محاسبه شده به ترتیب تعداد داده‌ها، میانگین، انحراف معیار و خطای معیار میانگین را نشان می‌دهد. نتایج آمار توصیفی نشان می‌دهد که مقدار

میانگین یعنی ۵۰.۴۷۱۱، از ۴۸ بزرگتر است، ولی این موضوع باید از طریق آمار استنباطی (آزمون فرض یا فاصله اطمینان) که در جدول بعدی تایید شود.

جدول ۷. آزمون t تک نمونه‌ای برای (هویت انقلابی) برای گروه علوم انسانی

دقت ۹۵% Confidence of the Difference %95 Interval		میانگین نمونه Mean Difference	معنی داری Sig (2-tailed) P-Value	درجه آزادی df	مقدار آمار t	جمع sum
حد بالا Upper	حد پایین Lower					
۳.۹۱۴۱	۱.۰۲۸۱	۲.۴۷۱۱	۰.۰۰۱	۲۲۴	۳.۳۷۵	

این جدول، مربوط به آمار استنباطی است و نتایج آزمون فرضیه فرعی دوم (هویت انقلابی) برای گروه علوم انسانی را نشان می‌دهد. بر اساس مقادیر جدول، مقدار آماره t برابر 3.375 و درجه آزادی برابر ۲۲۴ است و سطح معنی‌داری 0.001 می‌باشد. از آنجایی که سطح معنی‌داری کمتر از ۰/۰۵ است (زیرا دقت ۰/۹۵ است) بنابراین نمی‌توان فرض H0 (که بیان می‌کرد نمره افراد گروه علوم انسانی در پرسش‌های مربوط به هویت انقلابی بالاتر از ۴۸ است) را در سطح ۰/۰۵ رد کرد و فرض H1 را پذیرفت. لذا علیرغم وجود میانگین ۵۰.۴۷۱۱ نمی‌توان گفت که نمره افراد به طور معنی‌داری بیشتر از عدد ۴۸ است. لذا فرضیه را در سطح معنی‌داری ۰/۰۵ پذیرفته نمی‌شود. پس (هویت انقلابی) برای گروه علوم انسانی به وسیله آزمون پارامتری t- تک نمونه‌ای تایید نمی‌شود.

آزمون دو جمله‌ای^۱ برای (هویت انقلابی) برای گروه علوم انسانی

از آنجا که آزمون t- تک نمونه‌ای نتوانسته طور معنی‌دار، تأیید کند که آیا میزان میانگین نمرات گروه علوم انسانی از حجم نمونه، بالاتر از ۴۸ است، یعنی آنها با گویه‌های مربوط به هویت انقلابی موافقت دارند یا خیر بنابراین از آزمون دو جمله‌ای برای این آزمون استفاده می‌شود. این آزمون همانند آزمون میانگین یک جامعه آماری، برای تشخیص تأثیر یا عدم تأثیر یک متغیر در پدیده‌ای معین استفاده می‌شود. در این آزمون H0 بیانگر عدم تأثیر متغیر و H1 بیانگر تأثیر متغیر می‌باشد. در اینجا فرض H0 بیانگر این است که نمره ۵۰٪ پاسخگویان به گویه‌ها برابر ۴۸ است و H1 بیانگر آن است که نمره ۵۰٪ پاسخگویان برابر ۴۸ نیست، بلکه بیشتر یا کمتر است. توجه به این امر ضروری است که این آزمون به علت ناپارامتری بودن، از دقت کمتری نسبت به آزمون پارامتری t- تک نمونه‌ای برخوردار است. نتیجه آزمون دو جمله‌ای برای فرضیه فرعی دوم (هویت انقلابی) گروه علوم انسانی در زیر دیده می‌شود.

جدول ۸. آزمون دو جمله‌ای برای (هویت انقلابی) گروه علوم انسانی

Test Value= 48		نمره آزمون = ۴۸		نسبت آزمون Sig (2-tailed)
گروه‌ها	تعریف گروه‌ها	تعداد داده‌های هر گروه	نسبت مشاهده شده به درصد	
گروه مخالف	≤۴۸	۸۳	۳۷٪	۵۰٪ ۰.۰۰۰
گروه موافق	>۴۸	۱۴۲	۶۳٪	
	جمع	۲۲۵	۱۰۰٪	

در این آزمون برای (هویت انقلابی) گروه علوم انسانی از آنجا که sig کمتر از ۰/۵۰ است، بنابراین H0 رد می‌شود، یعنی نمره ۵۰٪ از پاسخگویان گروه به این فرضیه برابر ۴۸ نیست و تعداد موافقین و مخالفین با هم برابر نیست. بلکه از مجموع ۲۲۵ نفر

^۱ - Binominal Test

گروه علوم انسانی تعداد موافقین برابر ۱۴۲ نفر یعنی ۶۳٪ درصد است و تعداد مخالفین ۸۳ نفر یعنی ۳۷٪ درصد است. بنابراین موافقین با فرضیه فرعی دوم (هویت انقلابی) گروه علوم انسانی بیشتر از ۵۰٪ هستند و به این ترتیب آنها با گزاره‌های متغیر هویت انقلابی موافقت دارند. با وجود ۶۴.۴٪ ممتنع، پاسخ افراد حول میانه بوده است و نسبی گرا است. اما آزمون تک نمونه‌ای علیرغم میانگین ۵۰.۴۷۱۱ (در سطح ۰.۰۵) نشان نمی‌دهد که بیشتر افراد به هویت انقلابی به عنوان بخشی از هویت سیاسی خود می‌نگرند. با این حال آزمون دو جمله‌ای با ۶۳٪ نمره بالای ۴۸ نشان می‌دهد تنها بیش از ۵۰٪ افراد گروه هویت انقلابی را بخشی از هویت سیاسی خود می‌دانند.

آمار توصیفی گروه فنی و مهندسی

جدول ۹. تجمیعی میانگین، میانه، مد، واریانس و... گویه‌های (هویت انقلابی) برای گروه فنی و مهندسی

Statistics

	q02	q06	q10	q14	q18	q22	q26	q30	q34	q38	q42	q46	q50	q54	q58	q62
N Valid	130	130	130	130	130	130	130	130	130	130	130	130	130	130	130	130
Missing	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Mean	2.7615	2.6846	2.8154	2.9923	3.7846	3.0692	3.2615	3.4846	3.3308	2.7462	2.8538	3.1538	2.7615	2.8846	3.1231	3.3000
Std. Error of Mean	.09318	.09770	.08790	.10215	.08598	.08039	.10506	.08262	.09355	.09787	.10424	.08700	.09318	.11224	.10867	.08073
Median	3.0000	3.0000	3.0000	3.0000	4.0000	3.0000	3.0000	4.0000	3.0000	3.0000	3.0000	3.0000	3.0000	3.0000	3.0000	3.0000
Mode	3.00	3.00	3.00	3.00 ^a	4.00	3.00	3.00 ^a	4.00	3.00	3.00	3.00	3.00	3.00	3.00	4.00	3.00
Std. Deviation	1.0624	1.1139	1.0022	1.1647	.9803	.9165	1.1978	.9420	1.0666	1.1158	1.1885	.9919	1.0624	1.2797	1.2390	.9204
Variance	1.129	1.241	1.004	1.357	.961	.840	1.435	.887	1.138	1.245	1.413	.984	1.129	1.638	1.535	.847
Range	4.00	4.00	4.00	4.00	4.00	4.00	4.00	4.00	4.00	4.00	4.00	4.00	4.00	4.00	4.00	4.00
Minimum	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00
Maximum	5.00	5.00	5.00	5.00	5.00	5.00	5.00	5.00	5.00	5.00	5.00	5.00	5.00	5.00	5.00	5.00
Sum	359.00	349.00	366.00	389.00	492.00	399.00	424.00	453.00	433.00	357.00	371.00	410.00	359.00	375.00	406.00	429.00

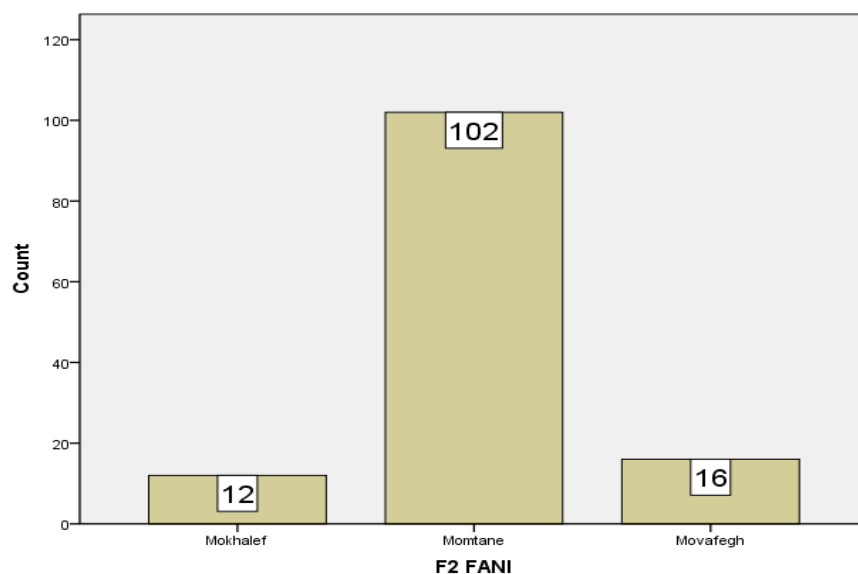
در جدول بالا، تعداد داده‌های معتبر (N)، تعداد داده‌های از دست رفته (Missing)، میانگین (Mean)، خطای معیار میانگین (Std. Error of Mean)، میانه (Median)، مد (Mode)، انحراف معیار (Std. Deviation)، واریانس (Variance)، دامنه (Range)، کمینه (Minimum)، بیشینه (Maximum)، جمع (Sum)، برای گویه‌های شماره ۲، ۶، ۱۰، ۱۴، ۱۸، ۲۲، ۲۶، ۳۰، ۳۴، ۳۸، ۴۲، ۴۶، ۵۰، ۵۴، ۵۸ و ۶۲ قابل مشاهده است.

جدول ۱۰. توزیع فراوانی تعداد داده‌های معتبر و از دست رفته (هویت انقلابی) برای گروه فنی و مهندسی

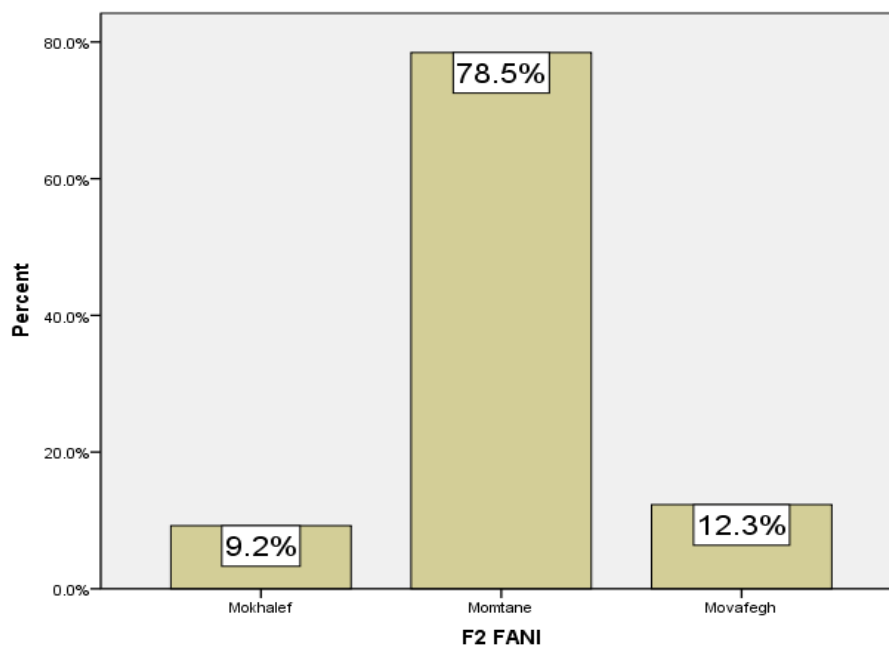
تعداد N	داده‌های معتبر Valid	داده‌های از دست رفته Missing
۱۳۰		۰

جدول ۱۱. توزیع فراوانی تعداد و درصد موافقین، ممتنعین و مخالفین (هویت انقلابی) برای گروه فنی و مهندسی

درصد تجمیعی Cumulative Percent	درصد داده های معتبر هر طبقه Valid Percent	درصد داده های هر طبقه Percent	فراوانی هر طبقه Frecuency	معتبر Valid
۹.۲٪	۹.۲٪	۹.۲٪	۱۲	Mokhalef مخالف
۷۸.۵٪	۷۸.۵٪	۷۸.۵٪	۱۰۲	Momtane ممتنع
۱۲.۳٪	۱۲.۳٪	۱۲.۳٪	۱۶	Movafegh موافق
۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۳۰	Total کل

شکل ۵. توزیع فراوانی تعداد موافقین، ممتنعین و مخالفین (هویت انقلابی) برای گروه فنی و مهندسی

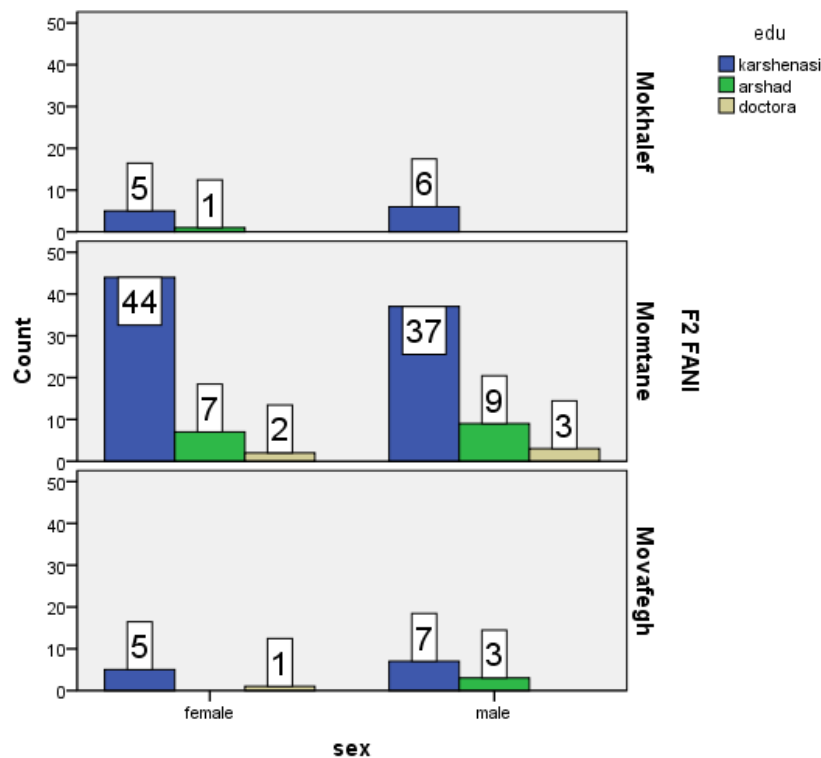

شکل ۶. درصد توزیع فراوانی موافقین، ممتنعین و مخالفین (هویت انقلابی) برای گروه فنی و مهندسی

بر اساس جدول و نمودارهای توزیع فراوانی تعداد و درصد موافقین، ممتنعین و مخالفین (هویت انقلابی) برای گروه فنی و مهندسی، تعداد ۱۶ نفر یعنی ۱۲.۳ درصد از پاسخگویان پرسش‌های شماره ۲، ۶، ۱۰، ۱۴، ۱۸، ۲۲، ۲۶، ۳۰، ۳۴، ۳۸، ۴۲، ۴۶، ۵۰، ۵۴، ۵۸ و ۶۲ موافق فرضیه مطرح شده (هویت انقلابی) برای گروه فنی و مهندسی و تعداد ۱۰۲ نفر یعنی ۷۸.۵ درصد از پاسخگویان، رای ممتنع نسبت به (هویت انقلابی) برای گروه فنی و مهندسی داشته‌اند و تعداد ۱۲ نفر یعنی ۹.۲ درصد از پاسخگویان، مخالف (هویت انقلابی) برای گروه فنی و مهندسی بوده‌اند.

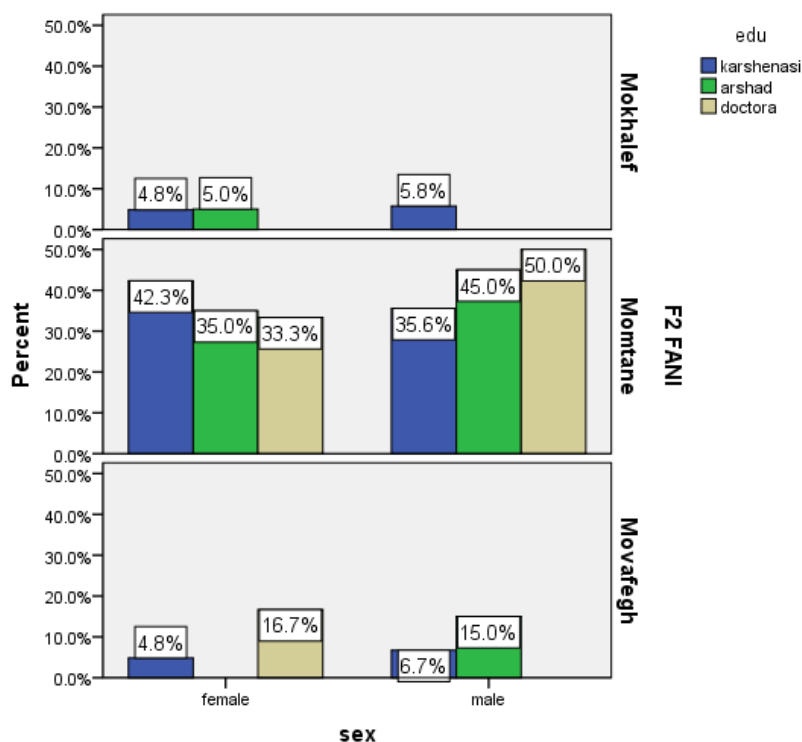
جدول ۱۲. جزئیات موافقین، ممتنعین و مخالفین (هویت انقلابی) برای گروه فنی و مهندسی

مرد			زن			جنسیت/ مقطع	
موافق	ممتنع	مخالف	موافق	ممتنع	مخالف	نظر/ تعداد/ درصد	
۷	۳۷	۶	۵	۴۴	۵	تعداد	کارشناسی
۶.۷	۳۵.۶	۵.۸	۴.۸	۴۲.۳	۴.۸	درصد	
۳	۹	۰	۰	۷	۱	تعداد	کارشناسی ارشد
۱۵	۴۵	۰	۰	۳۵	۵	درصد	
۰	۳	۰	۱	۲	۰	تعداد	دکتری تخصصی
۰	۵۰	۰	۱۶.۷	۳۳.۳	۰	درصد	

شکل ۵. تعداد موافقین، ممتنعین و مخالفین دانشجویان (هویت انقلابی) برای گروه فنی و مهندسی

شکل ۶. درصد موافقین، ممتنعین و مخالفین دانشجویان (هویت انقلابی) برای گروه فنی و مهندسی

آمار استنباطی (هویت انقلابی) برای گروه فنی و مهندسی

آزمون t- تک نمونه‌ای برای (هویت انقلابی) برای گروه فنی و مهندسی

هرگاه محقق با یک گروه از افراد و با یک متغیر عددی رو به رو باشد و بخواهد بداند آیا میانگین این متغیر برابر یک عدد خاص است یا خیر و یا از عدد خاصی بزرگ‌تر (یا کوچکتر) است یا خیر، از این آزمون استفاده می‌کند. در اینجا نیز محقق می‌خواهد «فرضیه فرعی دوم (هویت انقلابی) برای گروه فنی و مهندسی» را مورد بررسی قرار دهد. از آنجایی ۱۶ سؤال مربوط به این فرضیه است، لذا می‌توان گفت که حداکثر نمره‌ای که یک فرد می‌تواند از مجموع این سؤالات کسب کند، ۸۰ و حداقل آن ۱۶ است. لذا مقدار میانگین این دو نمره، یعنی ۴۸، را می‌توان به عنوان نقطه برش در نظر گرفت. بنابراین اگر میانگین نمره افراد به طور معنی‌داری بیشتر از این عدد باشد، فرضیه قبول، و در غیر این صورت رد می‌شود. برای این کار دو فرضیه H_0 و H_1 به صورت زیر تنظیم شده است:

H_1 : میانگین نمره پاسخگویان برابر یا بیشتر از ۴۸ است.

H_0 : میانگین نمره پاسخگویان کمتر از ۴۸ است.

نتیجه این آزمون با استفاده از نرم‌افزار SPSS به صورت زیر در دو جدول آمده است:

جدول ۱۳. آزمون t تک نمونه‌ای برای (هویت انقلابی) برای گروه فنی و مهندسی

خطای معیار میانگین Std. Error Mean	انحراف معیار Std. Deviation	میانگین Mean	تعداد N	جمع sum
۰.۸۴۸۸۳	۹.۶۷۸۱۵	۴۹.۰۰۷۷	۱۳۰	

این جدول، آمار توصیفی مربوط به آزمون (هویت انقلابی) برای گروه فنی و مهندسی را ارائه می‌کند و اعداد محاسبه شده به ترتیب تعداد داده‌ها، میانگین، انحراف معیار و خطای معیار میانگین را نشان می‌دهد. نتایج آمار توصیفی نشان می‌دهد که مقدار

میانگین یعنی ۴۹.۰۰۷، از ۴۸ بزرگتر است، ولی این موضوع باید از طریق آمار استنباطی (آزمون فرض یا فاصله اطمینان) که در جدول بعدی تایید شود.

جدول ۱۴. آزمون t تک نمونه‌ای برای (هویت انقلابی) برای گروه فنی و مهندسی

دقت ۹۵% Confidence of the Difference %95 Interval		میانگین نمونه Mean Difference	معنی داری Sig (2-tailed) P-Vale	درجه آزادی df	مقدار آماره t	جمع sum
حد بالا Upper	حد پایین Lower					
۲.۶۸۷۱	-۰.۶۷۱۷	۱.۰۰۷۶۹	۰.۲۳۷	۱۲۹	۱.۱۸۷	

این جدول، مربوط به آمار استنباطی است و نتایج آزمون فرضیه دوم (هویت انقلابی) برای گروه فنی و مهندسی را نشان می‌دهد. بر اساس مقادیر جدول، مقدار آماره t برابر ۱.۱۸۷ و درجه آزادی برابر ۱۲۹ است و سطح معنی‌داری ۰.۲۳۷ می‌باشد. از آنجایی که سطح معنی‌داری بیشتر از ۰/۰۵ است (زیرا دقت ۰/۹۵ است) بنابراین می‌توان فرض H0 (که بیان می‌کند نمره افراد گروه فنی و مهندسی در پرسش‌های مربوط به هویت انقلابی بالاتر از ۴۸ است) را در سطح ۰/۰۵ قبول کرد و فرض H1 را رد کرد. لذا با میانگین ۴۹.۰۰۷ می‌توان گفت که نمره افراد به طور معنی‌داری بیشتر از عدد ۴۸ است و فرضیه را در سطح معنی‌داری ۰/۰۵ پذیرفته می‌شود. پس (هویت انقلابی) برای گروه فنی و مهندسی به وسیله آزمون پارامتری t- تک نمونه‌ای تایید می‌شود. با این حال نتایج آزمون دو جمله‌ای ناپارامتری نیز در زیر می‌آید.

آزمون دو جمله‌ای^۱ برای (هویت انقلابی) برای گروه فنی و مهندسی

با اینکه آزمون t- تک نمونه‌ای توانسته به طور معنی‌دار، تأیید کند که میزان میانگین نمرات گروه فنی و مهندسی از حجم نمونه، بالاتر از ۴۸ است، با این حال جهت استانداردسازی از آزمون دو جمله‌ای برای این آزمون نیز استفاده می‌شود. این آزمون همانند آزمون میانگین یک جامعه آماری، برای تشخیص تأثیر یا عدم تأثیر یک متغیر در پدیده‌ای معین استفاده می‌شود. در این آزمون H0 بیانگر عدم تأثیر متغیر و H1 بیانگر تأثیر متغیر می‌باشد. در اینجا فرض H0 بیانگر این است که نمره ۵۰٪ پاسخگویان به گویه‌ها برابر ۴۸ است و H1 بیانگر آن است که نمره ۵۰٪ پاسخگویان برابر ۴۸ نیست، بلکه بیشتر یا کمتر است. توجه به این امر ضروری است که این آزمون به علت ناپارامتری بودن، از دقت کمتری نسبت به آزمون پارامتری t- تک نمونه‌ای برخوردار است. نتیجه آزمون دو جمله‌ای برای فرضیه فرعی دوم (هویت انقلابی) برای گروه فنی و مهندسی در زیر دیده می‌شود.

جدول ۱۵. آزمون دو جمله‌ای برای (هویت انقلابی) برای گروه فنی و مهندسی

گروه‌ها	تعریف گروه‌ها	تعداد داده‌های هر گروه	مشاهده شده به درصد	نمره آزمون = ۴۸ Test Value= 48	
				نسبت آزمون	نسبت مشاهده شده به درصد
گروه مخالف	<=۴۸	۶۹	۵۳٪		
گروه موافق	>۴۸	۶۱	۴۷٪	۵۰٪	۰.۵۳۹
جمع		۱۳۰	۱۰۰٪		

در این آزمون برای فرضیه فرعی دوم (هویت انقلابی) برای گروه فنی و مهندسی از آنجا که sig برابر ۰.۵۳۹ بیشتر از ۰/۰۵ است، بنابراین H0 رد نمی‌شود، یعنی نمره ۵۰٪ از پاسخگویان گروه به این فرضیه برابر ۴۸ نیست و تعداد موافقین و مخالفین با هم برابر نیست. بلکه از مجموع ۱۳۰ نفر گروه فنی و مهندسی تعداد موافقین برابر ۶۱ نفر یعنی ۵۳٪ درصد است و تعداد مخالفین ۶۹ نفر یعنی ۴۷٪ درصد است. بنابراین موافقین با فرضیه دوم (هویت انقلابی) برای گروه فنی و مهندسی کمتر از ۵۰٪ هستند و

- Binominal Test^۱

به این ترتیب آنها با گزاره‌های متغیر هویت انقلابی موافقت ندارند و این به معنای رد فرضیه است. تفاوت موجود میان آزمون t- تک‌نمونه‌ای و دو جمله‌ای از آنجاست که اولاً آزمون دوجمله‌ای دقت پایین‌تری دارد و ثانیاً، تعداد بیشتری از افراد در گروه ممتنع قرار داشته‌اند، که این به معنای پیوستگی (نسبی بودن) بیشتر نظرات این گروه در مورد هویت انقلابی است. در کل اینکه باید نتایج آزمون t- تک‌نمونه‌ای که دقت بالاتری دارد را در اینجا مورد پذیرش قرار داد. با وجود ۷۸.۵٪ ممتنع، پاسخ افراد حول میانه بوده است و نسبی‌گرا است. اما آزمون تک‌نمونه‌ای با میانگین ۴۹.۰۰۷۷ (در سطح ۰.۰۵) نشان می‌دهد بیش از نیمی از افراد این گروه به هویت انقلابی به عنوان بخشی از هویت سیاسی خود می‌نگرند. با این حال با آزمون دو جمله‌ای با ۴۷٪ نمره بالای ۴۸ تنها اندکی بیش از ۵۰٪ افراد هویت انقلابی را بخشی از هویت سیاسی خود می‌دانند.

نتیجه‌گیری

جهانی‌شدن، یک پدیده پویا و پیچیده است که در تعریف و تفسیر آن، اندازه‌گیری تاریخچه، و درک اهمیت و کارکردهای آن، دیدگاه‌ها و نظرات گوناگونی وجود دارد. بر اساس نگاه مختلف صاحب‌نظران، می‌توان تاریخچه‌ای گوناگون برای پیدایش این پدیده را مشاهده کرد. یک گروه این پدیده را به عنوان یک واقعیت نوظهور در دهه‌های اخیر می‌پندارد که به‌طور شدید در دوران مدرنیسم بروز یافته و بخش‌های مختلف حیات انسانی را تحت تأثیر قرار داده است. دیدگاه دیگری، این را به‌عنوان یک پدیده قدیمی‌تر و به‌شکل کلان، از آغاز نظام سرمایه‌داری و همزمان با شروع استعمار، می‌نگرد.

از جمله عوامل مهم در تاریخچه پیدایش جهانی‌شدن، می‌توان به گسترش جغرافیایی و چگالی تجارت جهانی، شکل‌گیری شبکه‌های جهانی بازارهای پولی، رشد قدرت شرکت‌های فراملی، انقلاب در فناوری اطلاعات و ارتباطات، تقاضای جهانی برای حقوق بشر و اصول دموکراسی، تأثیر صنایع فرهنگ‌ساز جهانی بر جریان عمومی ذهنی، فقر جهانی، آسیب به محیط زیست، تعارض میان فرهنگ‌ها، و ظهور نسل جدید رایانه‌ها که مبادلات آزاد را تسهیل کرده، اشاره کرد. این عوامل نشان‌دهنده تعاملات پیچیده در دل فرآیند جهانی‌شدن هستند.

اهمیت، ضرورت، و کارکردهای جهانی‌شدن نیز موضوع اختلاف نظرات است. برخی به‌صورت منفی و حتی مخرب نگریده و این پدیده را به‌عنوان یک تهدید می‌دانند، در حالی که گروه‌های دیگر برداشت مثبت دارند و این فرآیند را به‌عنوان فرصتی برای تعامل جهانی و تحقق وضعیت بهتر مطرح می‌کنند.

در مورد رویکرد انقلاب اسلامی به جهانی‌شدن، مشاهده می‌شود که این رویکرد تحولگرا و منفعت‌طلب است. انقلاب اسلامی ایران به دنبال استفاده از ابزارها و فناوری‌های نوین است تا ایدئولوژی و نظام فکری خود را به نمایش بگذارد. این نگرش به جهانی‌شدن به‌عنوان یک فرصت و آلترناتیو برای مدرنیته، نشان‌دهنده اراده به تعامل با این فرآیند به منظور ارتقاء اهداف انقلابی است.

در کل، با توجه به تفاوت نظرات و دیدگاه‌ها، به‌نظر می‌رسد که جهانی‌شدن به‌عنوان یک پدیده اجتناب‌ناپذیر و تأثیرگذار در حوزه‌های مختلف حیات انسانی، چالش‌ها و فرصت‌های بسیاری را به‌همراه داشته باشد. این پدیده نه‌تنها در ابعاد فیزیکی و اقتصادی بلکه در جنبه‌های مختلف فرهنگی، اجتماعی، و هویتی نیز تأثیرگذار است.

برخی از اندیشمندان و تحلیل‌گران، این پدیده را به‌عنوان یک چالش جدید در مسیر توسعه و پیشرفت جوامع دانسته و به آن نگاهی منفی دارند. آن‌ها اظهار می‌کنند که جهانی‌شدن باعث افزایش تنش‌ها و تعارضات بین فرهنگ‌ها، نابرابری اقتصادی، و از دست دادن هویت ملی می‌شود. همچنین، برخی نگرانی‌ها در مورد افزایش قدرت شرکت‌های چندملیتی و از دست دادن سیادت ملی ابراز شده است.

در مقابل، گروه دیگری این پدیده را به‌عنوان فرصتی مشاهده می‌کنند که به جوامع این امکان را می‌دهد تا از تفاوت‌ها و تنوع‌های خود برای توسعه و پیشرفت بهتر استفاده کنند. آن‌ها اعتقاد دارند که جهانی‌شدن باعث تسریع در جریان علم و فناوری، افزایش تبادل فرهنگی، و ایجاد اتصالات بین‌المللی است. این دیدگاه مثبت به این پرچم‌های جدید تبدیل می‌شود که در دنیای متغیر امروزی، قدرت تعامل و انعطاف‌پذیری را افزایش می‌دهد.

در این سیاق، نگاه انقلاب اسلامی به جهانی شدن نیز تأثیرگذار است. انقلاب اسلامی ایران از یک سو با انتقاد از برخی ابعاد منفی جهانی شدن، همچون تأکید بر حفظ هویت ملی و انتقاد از تبعیض اقتصادی، به عنوان یک چالش برای جوامع اسلامی مطرح شده است. از سوی دیگر، این انقلاب به نوعی تلاش برای استفاده از ابزارهای نوین به منظور ارتقاء اهداف انقلابی و ارائه یک نمونه جدید از مدرنیته اسلامی است.

اهمیت توانایی انطباق و انعطاف در جوامع نمایانگر شدیداً مهم بودن توانایی انقلاب اسلامی به منظور تعامل با جهانی شدن است. این انطباق نه تنها در حوزه‌های اقتصادی بلکه در فرهنگ و ارزش‌های اجتماعی نیز ایفاگر نقش دارد. با ایجاد ارتباطات فرهنگی موثر و نهادهایی که توانایی حفظ هویت ملی را با تعامل جهانی دارند، انقلاب اسلامی سعی در تحقق اهداف اسلامی خود دارد.

در پژوهش موردی در خصوص دانشجویان گروه علوم انسانی و فنی و مهندسی دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران جنوب نیز نشان می‌دهد که دانشجویان به عناصر مهم هویت انقلابی همچون استقلال خواهی و حمایت از جنبش‌های آزادی پایبند بوده و در شکل‌گیری شخصیت سیاسی و اجتماعی آنان نقش بسزایی دارد لیکن راه‌های تعامل با پدیده جهانی شدن و بهره‌گیری از عناصر مطلوب و ارزشمند آن را برای ارتقاء علمی، فرهنگی، سیاسی و اجتماعی جامعه ایرانی با دیگر کشورها را لازم و حتمی می‌دانند. بطوری که دانشجویان علوم انسانی با آزمون دوجمله‌ای با ۶۳٪ نمره بالای ۴۸ و دانشجویان فنی و مهندسی با آزمون دوجمله‌ای با ۴۷٪ نمره بالای ۴۸ هویت انقلابی را بخشی از هویت سیاسی خود می‌دانند.

بنابراین تضمین بقای هویت انقلابی ایران در عصر جهانی شدن در کاربرد ترکیبی و مناسب از همه مولفه‌های فرهنگی، اجتماعی، اقتصادی، سیاسی و شناختی کاملاً آگاهانه، واقع‌گرایانه از تحولات جهانی امکان‌پذیر خواهد بود با تقویت فرهنگ و هویت انقلابی می‌توان در برابر جهانی شدن خود را ایمن کرد و استفاده مناسب از آن نمود در واقع باید در برابر جهانی شدن در عین پایبندی به شاخص‌های هویت انقلابی از انعطاف لازم برخوردار بود.

منابع

۱. ابراهیم حاجبانی. (۱۳۸۰). تحلیل جامعه شناختی هویت ملی در ایران و طرح چند فرضیه، فصلنامه مطالعاتی ملی، ۵.
۲. اجیک، عزیزالله؛ تاجیک، سمیه. (۱۳۹۳). تأثیر اینترنت بر هویت ملی در ایران، مطالعات رسانه ای، ۹ (۲۶).
۳. امرائی حمزه. (۱۳۹۳). انقلاب اسلامی ایران و جنبش‌های اسلامی معاصر، تهران: مرکز اسناد انقلاب اسلامی.
۴. تاجیک، محمدرضا. (۱۳۸۸). هویت در ایران در امروز، پژوهشنامه پژوهشکده تحقیقات استراتژیک مجمع تشخیص مصلحت نظام.
۵. توحیدفام، محمد. (۱۳۹۲). فرهنگ در عصر جهانی شدن، چالش‌ها و فرصت‌ها، تهران: نشر روزنه.
۶. جان بیلیس و استیو اسمیت. (۱۳۹۳). جهانی شدن سیاست روابط بین الملل در عصر نوین، ترجمه ابوالقاسم راه چمنی و دیگران، تهران: موسسه فرهنگی ابرار معاصر.
۷. حاتمی، عباس. (۱۳۹۶). تحلیل مقایسه‌ای جهانی شدن سیاست و اقتصاد در دولت‌های خاتمی و احمدی نژاد، مجله علم سیاست، ۱ (۱۳).
۸. حسینی، سید مستجاب. (۱۳۸۳). آسیب شناسی ترویج فرهنگ از خودگذشتگی و شهادت، مرکز فرهنگ از خودگذشتگی.
۹. حسینی، علی و علی امامزاده، سید جواد. (۱۳۹۸). تهدیدات بر علیه اسلام سیاسی شیعه در متن جهانی شدن، مطالعات انقلاب اسلامی، ۱۶ (۵۷).
۱۰. دهشیری، محمدرضا؛ طاهری، مهدی؛ رنجبر، حامد (۱۳۹۵). بین المللی شدن آموزش عالی در منافع ملی جمهوری اسلامی ایران، فصلنامه مطالعات بین المللی، ۳ (۱۳).
۱۱. زارعی، غفار؛ همتی، فتحعلی؛ نرمانی، حسن؛ تقی‌خانی، عبدالله. (۱۳۹۷). شبکه‌های اجتماعی و دوازدهمین انتخابات ریاست جمهوری ایران یک رویکرد نظری، نشریه مطالعات منافع ملی، ۴ (۱۳).
۱۲. ساروخانی، باقر؛ رضایی قادر، خدیجه (۱۳۹۱). تأثیر استفاده از اینترنت در هویت قومی، مجله مطالعات جامعه شناختی ایران ۲ (۵).

۱۳. علیخانی و همدی (۱۳۹۶). هویت در سیاست خارجی سعودی و تاثیرات منطقه ای آن، فصلنامه مطالعات بین المللی، ۴ (۳).
۱۴. کلانتر مهرجردی، علیرضا؛ خرمشاد، محمد باقر (۱۳۹۶). گفتمان های فکری سیاسی و مسئله هویت ملی قبل از انقلاب اسلامی، مجله رهیافت انقلاب اسلامی، ۱۱ (۴۱).
۱۵. محمدباقر حشمت زاده (۱۳۹۵). تاثیرات انقلاب اسلامی ایران بر کشور های اسلامی، تهران: پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی.
۱۶. محمدی، منوچهر (۱۳۹۵). بازتاب جهانی انقلاب اسلامی، تهران: پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی.
17. Boussebaa, M. (2020). Identity regulation and globalization. The Oxford Handbook of Identities in Organizations. Oxford: Oxford University Press. Forthcoming.
18. Ismagilova, E., Hughes, L., Dwivedi, Y. K., & Raman, K. R. (2019). Smart cities: Advances in research-An information systems perspective. International Journal of Information Management, 47, 88-100.
19. Mubah, A. S., & Anabarja, S. (2020). Globalization, National Identity and Citizenship: Dilemma of Chinese Indonesians in Indonesian Nation-Building. Tamkang Journal of International Affairs, 23(3), 55-101.
20. Steger, M. B. (2017). Globalization: A very short introduction (Vol. 86). Oxford University Press.